

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44622
Nom	Oncologia i salut pública
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2219 - M.U. en Infermeria Oncològica	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2219 - M.U. en Infermeria Oncològica	1 - Oncologia i salut pública	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ESPLUGUES CEBRIAN, ANA	125 - Infermeria
PEIRO PEREZ, ROSANA	125 - Infermeria

RESUM

Las características del cáncer , con el aumento de conocimiento y las posibilidades de intervención ha planteado la elaboración de estrategias de prevención y de promoción de salud por parte de los sistemas sanitarios ” como el IV Plan de salud de la Comunidad Valenciana que marca las estrategias de estas políticas sanitarias. Estas políticas se fundamentan en los aspectos preventivos, asistenciales y organizativos que pueden repercutir en la mejora de la supervivencia y de la calidad de vida.

En este sentido se plantea inicialmente la importancia del Sistema de Información sobre el Cáncer y otros sistemas de información que permita conocer por un lado la incidencia y prevalencia de los diferentes tumores y por el otro, información sobre la mortalidad asociada.

El cáncer es un proceso en cuya etiología se encuentra el entorno en el que estamos inmersos, los lugares donde vivimos, trabajamos, pasamos nuestro tiempo de ocio y como hacemos todo eso incluyendo el ambiente laboral, social, de modo de vida (dieta, actividad física, conductas de riesgo). El conocimiento de los factores de riesgo que explican la aparición una enfermedad permite diseñar estrategias de prevención primaria que disminuyan su incidencia, es decir, la aparición de casos. Por tanto se plantea conocer cuáles son los factores de riesgo que contribuyen más al incremento de la incidencia

de càncer en la població que la Agencia Internacional de Investigación en Cáncer (IARC) de la Organización Mundial de la Salud ha identificat en el código europeo contra el cáncer. També i lligat a esto, conec el marc de intervenció en promoció de salut que se ha mostrat con major capacitat de canviar estos riscos en la població en sus cinco àmbitos de acció que recoge la carta de Otawa.

El siguiente aspecto a tener en cuenta, es la importancia del diagnóstico precoz de la enfermedad (prevención secundaria) con el fin de mejorar las tasas de supervivencia e iniciar tratamientos menos agresivos.

Por último, una revisión de la organización y planificación de los recursos asistenciales con un enfoque multidisciplinar que permite la atención centrada en las personas con cáncer con el fin de proporcionar a la persona la asistencia más adecuada y con la incorporación de los avances médicos.

Además ha de tenerse en cuenta que es fundamental la investigación en Salud Pública y cáncer con el fin de permitir una retroalimentación y mejora en la situación global de salud.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Se requieren conocimientos previos de estadística de nivel básico, conocimiento de inglés para la lectura de artículos y conocimiento del funcionamiento de las bases de datos bibliográficas en ciencias de la Salud.

COMPETÈNCIES

2219 - M.U. en Infermeria Oncològica

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.
- Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.
- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.
- Aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del Màster.
- Participar en debats i discussions, i ser capaços de resumir-los i extraure d'ells les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.
- Capacitat per a dissenyar i dur a terme protocols d'investigació en infermeria oncològica.
- Ser capaç d'identificar les necessitats, diagnòstics i situacions de risc en cada una de les etapes de la malaltia oncològica.
- Ser capaços de distingir i seleccionar les fonts rellevants que permeten obtindre la informació per a facilitar la resolució de problemes, elaboració d'estratègies i assessorament per a l'exercici de l'activitat infermera en l'àmbit de l'oncologia.
- Ser capaç d'identificar els programes de prevenció i els aspectes relacionats amb la en salut pública en relació al càncer.
- Investigar i treballar de manera holística, garantint els drets i respectant les creences i voluntat de les persones davant d'un procés de càncer.
- Acceptar la responsabilitat de la investigació en el camp de la infermeria oncològica per al seu desenrotllament professional, utilitzant l'avaluació com el mig per a reflectir i millorar la seua actuació i augmentar la qualitat dels servicis prestats.
- Identificar els funcions i valorar els necessitats de la Supervisió dins dels unitats oncològiques com coordinador/a del treball en equip, participant en els activitats administratives de planificació, organització i control, encaminades a aconseguir els objectius de la Institució, per mitjà de l'èxit dels objectius específics de la unitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Desenvolupar la capacitat de búsqueda y análisis de las fuentes de datos en cáncer y salud pública.
- Desenvolupar la capacitat de lectura crítica de artículos e informes que versen sobre la epidemiología del cáncer.
- Desenvolupar la capacitat de colaborar en la elaboración y desarrollo de un un programa de promoción de salud para la prevención del cáncer.

- Desenvolupar el anàlisi epidemiològic de la situació del càncer de la comunitat.
- Desenvolupar i avaluar la situació de los plans de cribado poblacional.
- Desenvolupar i analitzar la quantificació de los factors de riesgo que contribueixen a la etiologia del càncer.
- Desenvolupar i planificar projectos de investigació en càncer y salut pública.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Característiques del IV plan de salut de la Comunitat Valenciana. Situació actual.

Recomendacions de la OMS y organismes internacionals.

Estratègies del IV plan de salut para reducir la incidencia del càncer en la Comunitat Valenciana.

2. Epidemiologia

Sistemes de Informació sobre Càncer.

Registres de tumors. Funcionament y organització.

Sistema de Informació Oncològic de la Comunitat Valenciana.

Anàlisi de incidències y prevalències. Estimacions del Sistema de Informació Oncològic

3. Prevenció Primària

La promoció de la salut como instrument para la intervenció en salut pública. Desigualdades en salut.

Conceptos bàsics de Prevenció Primària en càncer. Còdigo Europeu contra el Càncer.

Càncer y tabaquisme

Càncer y alimentació.

Càncer y obesitat y sobrepeso.

Càncer y activitat física.

Càncer y lactància materna.

Càncer y riscos ambientals.

Càncer y riscos laborals.

4. Prevenció Secundària

Prevenció secundària y diagnòstic precoz.

Sistemes de Cribado. Cribado poblacional y búsqueda activa.

Programa de prevenció de càncer de mama.

Programas de Consejo Genético en Càncer Familiar.

Programa de prevenció de Càncer Colorrectal.

Programa de prevenció de Càncer Cervical.

5. Asistencia Sanitaria al paciente oncológico

Organización de los recursos asistenciales.

Integración de los recursos.

El uso de Guías de actuación Clínica.

Multidisciplinariedad de los recursos.

6. Investigación en Salud Pública y Oncología

Líneas de Investigación en Salud Pública y Oncología.

Investigación sobre factores de riesgo de cáncer.

Estrategias de intervención para la reducción de la incidencia de cáncer.

Prevención secundaria del cáncer.

Desigualdades de salud y cáncer.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	8,00	100
Pràctiques en aula informàtica	7,00	100
TOTAL	45,00	

METODOLOGIA DOCENT

Docencia en aula.

Talleres teórico-prácticos

Prácticas en aula

Prácticas en aula de informática

AVALUACIÓ

La nota final de la asignatura será constituida por 50% examen final y 50% tareas a realizar a lo largo del curso tanto individuales como grupales (actividades en el aula que se remiten al profesorado mediante el aula virtual y participación en discusiones en el aula). La puntuación correspondiente a las tareas realizadas a lo largo del curso sólo se sumará si se aprueba el examen teórico.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Hernandez Aguado, I. et al. (2018). Manual de epidemiología y salud pública para grados en ciencias de salud. Madrid: Panamericana. 3a ed.
- Argimon Pallás, JM. Et al. (2013) Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Barcelona: Elsevier. 4ª ed.
- Ahlbom, A. (1987, 1992, 2007). Fundamentos de epidemiología. Madrid: Siglo XXI de España.
- Last, J. (1993). Salud Pública y Medicina Preventiva. Madrid: McGraw-Hill. 6 vol.
- Piédrola Gil, G. directores Joaquín Fernández-Crehuet Navajas. . . [et al.] (2016). Medicina preventiva y salud pública. Barcelona : Elsevier-Masson.

Complementàries

- *ENLACES DE INTERÉS:

- Strategies to improve and strengthen Cancer Control Programmes in Europe. Geneva. Organización M <https://apps.who.int/iris/handle/10665/68722>.
- Programas nacionales de lucha contra el Cáncer: directrices sobre política y Gestión. 2ª Edición. Ginebra. Disponible en: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/42529>
- World Cancer Report. Lyon. Centro Internacional del Cáncer, 2003. Disponible en: <https://publications.iarc.fr/Reports/World-Cancer-Report-2003>
- Código Europeo contra el Cáncer <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/es/>
- Cataluña: Pla director doncologia. Disponible en: https://salutweb.gencat.cat/ca/ambits_actuacio/linies_dactuacio
- Andalucía: Plan integral de oncología de Andalucía. Disponible en: <https://www.juntadeandalucia.es/organismos/sistema-salud/comision-integrales/paginas/pioa.html>
- I V Plan de salud de la Comuni <http://www.sp.san.gva.es/sscc/opciones4.jsp?CodPunto=3469&Opcion=SANMS501&MenuSup=SANMS50&Niv>
- Servicio del Plan Oncológico. Conselleria de Sanitat Un <http://www.sp.san.gva.es/sscc/servEntrada.jsp?CodSer=S007&Opcion=SANMS15&Pag=servDatos.jsp&MenuS>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

6. CONTINGUTS

Es mantenen tots els continguts inicialment programats en la guia docent per a les sessions teòriques.

7. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es manté el volum de treball previst a la guia acadèmica.

8. METODOLOGIA D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE

- *S'emprarà la metodologia d'aula inversa. Se seguiran classes per videoconferència síncrona.*
- *Es realitzaran presencialment les activitats pràctiques i tutories col·lectives establertes en la guia docent.*
- *Les tutories individuals seran preferentment virtuals per videoconferència.*
- *En el cas que la situació sanitària imposara que la totalitat de la docència es desenvolupara online, se substituiran totes les sessions per pujada de materials a Aula virtual, videoconferència síncrona o transparències locutades. En el cas de les activitats pràctiques, es garantirà la interacció amb l'estudiantat mitjançant videoconferència o fòrum o chat en aula virtual. Donat el cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a través de l'aula virtual per l'equip docent de l'assignatura.*

PER A ESTUDIANTAT VULNERABLE O AFECTAT

S'adaptarà la metodologia a les següents activitats no presencials:

- *Seguir classes per videoconferència síncrona*
- *Treballs individuals i grupals assignats*
- *Tutoria per videoconferència*

8. AVALUACIÓ

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a la ponderació de l'avaluació de cada tipus d'activitat. En cas d'estudiantat vulnerable o afectat, la proporció de qualificació de les activitats de grup avaluables es podria traslladar a activitats individuals en el cas que la situació de l'estudiantat vulnerable li impedira el treball en equip de forma virtual.

En cas que la situació sanitària imposara que la prova final es desenvolupara online, es proposarà una avaluació per la següent modalitat:

- *Prova escrita individual per tasca síncrona mitjançant qüestionari per aula virtual.*
- *Prova escrita individual per tasca síncrona mitjançant preguntes de desenvolupament per aula virtual.*

9. REFERÈNCIES (Recursos bibliogràfics i documentals)

Es manté la bibliografia existent en aula virtual. Si la situació sanitària imposara tancament de biblioteques, es facilitaria material de suport a través de l'aula virtual.

